

Ženevske novice

št. 35

september 2003

ŽENEVSKE NOVICE

GLASILO ZDRUŽENJA ŽENEVSKIH SLOVENCEV (Bulletin de l'Association des Slovènes de Genève)

Številka 35

leto XII

september 2003

VSEBINA:

Uvodnik	1
Ambasador Miha Vrhunec	2
Imeli smo se lepo	
Občni zbor našega Združenja v Ženevi	3
Piknik	4
Bili smo povabljeni	
Župnikovo pismo	5
Končali smo šolsko leto	
Srečanje šolarjev v Unteribergu	
Poletno branje	6
Popravek	
Moj besedni boter Marjan Tomšič	
Grenko morje – nov roman Marjana Tomšiča	8
Spominjamo se – pater Štefan Pintarič	9
Poroka, tokrat samo na gledaliških deskah	10
Kdo je kdo	11
Pismo iz Nemčije	13
Ljubljana – 30 let starejša	14
Dobri stari časi	15
Glasba in petje ne poznata meja	16
Fotografie	19

Naslovnica:

Le temps des vacances - Piran

UVODNIK

Dragi bralci, pred vami je nova številka Ženevskih novic. Tokrat tudi na internetu. Že v prejšnji številki smo vas opozorili, da Združenje pripravlja svojo spletno stran. S pomočjo predsednika Franja Grošlja je le-ta zaživela. Najdete nas na naslovu www.slovinci.ch. Upam, da bomo s podatki, obvestili in zanimivostmi čimbolj na tekočem in da bomo potešili vašo radovednost. Na spletni strani bodo tudi obvestila drugih slovenskih institucij kot sta konzulat in šola.

Novice v tiskani obliki bodo obstajale dokler bo kaj denarja v blagajni in dokler bo kaj dogodkov, o katerih bomo pisali. Menim pa, da je ravno spletna stran rešitev za premostitev ekonomskih in geografskih ovir med Slovenci v Švici. Zadnja leta smo se s pomočjo naše ambasade v Bernu povezali tudi z drugimi Združenji in prav v tem vidim smisel dela v bodoče.

Ne delam si utvar, da bodo naša srečanja poglobljena. Še vedno se bomo prepirali zaradi organizacije, kdo bo kaj naredil in kdo ni ničesar naredil. Še vedno se bodo ljudje prijavljali zadnji trenutek pa tudi plačali ne bodo pa še predrago se jim bo zdelo. Še vedno si bomo nekateri pripenjali medalje za zasluge, saj brez nas res ne bi bilo ničesar, na druge bomo pa lepo pozabili. A veste kaj, kljub vsemu naštetemu pa si vendarle štejem v čast, da je prišlo na naše novoletno srečanje več kot 50 ljudi pa tudi na pikniku nas ni bilo dosti manj. In to je lepo in lepo se imejte in poleg Novic preberite še kakšno drugo stvar v slovenščini in dan bo takoj lepši.

Pozdrav, Irena Sterckx

AMBASADOR MIHA VRHUNEC

V začetku leta 2003 je prevzel funkcijo ambasadorja RS v Švici in Lihtenštajnu gospod Miha Vrhunec. Rodil se je 31. maja 1946 v Ljubljani. Študij je končal na Ekonomski fakulteti v Ljubljani.

V letih 1989-1991 je bil ambasador SFRJ v Zairu, Kongu in Centralnoafriški republiki. Po različnih pomembnih funkcijah znotraj Ministrstva za zunanje zadeve je bil v letih 1994-98 ambasador v Grčiji, Cipru in Armeniji. Do prihoda v Švico je bil svetovalec za zunanje zadeve predsednika RS.

V Švici ga spremlja soproga, s katero imata tudi dve odrasli hčerki. Želimo jima prijetno bivanje med nami, kaj več pa bomo pokramljali z njima čez kakšno leto, ko se bosta že malo razgledala naokoli in upam, odzvala tudi kakšnemu našemu vabilu v Ženevi.

Njegov uradni naziv je Njegova Ekscelenca izredni in pooblaščen veleposlanik RS v Švicarski konfederaciji.

IMELI SMO SE LEPO PROSLAVA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

Tudi letos se nas je v predmestju Berna zbralo okoli tristo Slovencev različnih generacij. Letošnjo proslavo je veleposlaništvo v Bernu pripravilo skupaj z društvom Triglav iz Züricha.

V kulturnem programu, ki ga je simpatično povezoval konzul Jožef Ciraj, so z recitacijami Prešernovih pesmi nastopili otroci slovenskega dopolnilnega pouka pod vodstvom učiteljice Tatjane Vučajnk, ki so med obiskovalci poželi največ naklonjenosti, kot gostje pa so nastopili pevci New Swing kvarteta iz Slovenije, ki so občinstvo navdušili s prepevanjem slovenskih narodnih in umetnih ter črnskih duhovnih pesmi. Navzoče je pozdravil predsednik društva Triglav, iz državnega zbora je prinesla pozdrave sekretarka komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu mag. Breda Mulec. Spoznali smo tudi novega veleposlanika Slovenije v Švici gospoda Miho Vrhunca.

Proslave se je udeležil tudi državni sekretar in vodja Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Črtomir Špacapan. To je bil njegov prvi uradni obisk pri slovenskih zdomcih. V kratkem nagovoru je tako kot pred njim že veleposlanik Vrhunec opozoril na pomen pridruževanja Slovenije mednarodnim integracijam. Poudaril je, da je ohranjanje slovenskega jezika in slovenske kulture med mlajšimi generacijami Slovencev v tujini temelj za to, da bo

slovenstvo ostalo in obstalo ne samo v Sloveniji, ampak povsod po svetu. Urad, ki ga vodi, se trudi, da bi vsem Slovincem po svetu omogočil čim boljše delovanje v društvih, ki kljub pomanjkanju denarja še vedno delujejo po zaslugi številnih zanesenjakov.

Po proslavi smo imeli priložnost za neformalno druženje ob kapljici slovenskega vina, predstavniki društev, katoliške misije in šole pa smo sedli k pogovoru s predstavniki slovenske države. Ti so nas seznanili z aktualnimi političnimi dogajanja v Sloveniji, živahna debata se je razvila ob vprašanju referendumu ob vstopu v Nato in EU.

Irena Sterckx (ob pomoči zapisa v reviji Naša Slovenija)

OBČNI ZBOR NAŠEGA ZDRUŽENJA V ŽENEVI, 1. 2.2003

Občnega zbora se je udeležilo 15 članov, ki so aktivno in konstruktivno prispevali k dobremu sestanku. V poldrugi uri smo obdelali večino zanimivih tem, nekaj najzanimivejših podatkov vam posredujem, drugače pa imate na razpolago podrobnejši zapisnik.

V letu 2002 smo dobili dve subvenciji. Prva subvencija je prišla z Urada za Slovence po svetu (okoli 1000 frankov) in je bila namenjena vzpostavitvi spletne strani. Abonma za "hosting" bo stal približno 200 frankov letno. Druga subvencija (2000 frankov) je prišla z Občine Medvode in je bila namenjena Novicam. Predsednik je sporočil, da dve članici kulturnega odbora, ki je imenitno izpeljal kar dve prireditvi v lanskem letu, odstopata in sicer Jasna in Pavla, Alenka odstopa kot tajnica.

Tajništvo je kasneje, že po občnem zboru, prevzela Vida Jordan. Sonja je še naprej pripravljena voditi blagajno. Za kulturne prireditve bodo poskrbele Vida, Alenka in Gordana. Predsednik Franjo Grošelj je bil ponovno izvoljen. Predsednik se je udeležil sestanka predsednikov slovenskih društev v Švici. Program vseh prireditev je objavljen na spletni strani. Potrdili smo datuma za piknik in novoletno večerjo, ki bo 29. 11.

Na seznamu, ki mi ga je dostavila blagajničarka je 42 družin, ki so prispevale v blagajno v letu 2002. Najlepša hvala vsem, ki ste prispevali sredstva. Se posebej bi se zahvalila za pozornost Slovincem, ki ne živijo v našem okolju, pa so se vseeno spomnili na nas:

Gospod Vinko Kristl, SPD Triglav, gospa Schmid Šemerl, Greiner Plan in pokojni pater Pintarič Štefan.

PIKNIK

Zadnjo vročo nedeljo v juniju smo preživeli tam kot ponavadi. Na tradicionalnem pikniku, ki se ga je letos udeležilo zelo veliko članov. Lahko zapišem, da kar dobra polovica, če ne še več. Je že tako, bolj ko jamramo, več nas je. Bolj si belimo glavo z organizacijo (za letos lahko mirno napišem o. grooza) bolj se vse uredi.

Začeli smo zgodaj dopoldne v prijetnem vrtnem okolju, kjer se nas je približno 25 zbralo pri sv. maši. Župnik David Taljat je tokrat drugič prišel med naše vernike, ki so ga toplo sprejeli. S svojo toplino in prijazno besedo je vnesel nekaj optimizma v današnje življenjske preizkušnje. To je bila tudi njegova desetletnica posvetitve v duhovnika in gospod Zega se mu je v imenu članov zahvalil za obisk in mu ob osebnem jubileju poklonil knjigo o Ženevi. Naš župnik pa je tudi izdal knjigo in cd z lastno glasbo. Na razpolago je imel tudi nekaj drugih slovenskih revij.

Potem je sledil aperitiv z dobrim vinom, ki ga je Franjo kupil pri vinogradniku. Pridružili so se nam še drugi člani. Letos smo mize v glavnem napolnili s hladnim bifejem in menim, da je takšna oblika primernejša od roštilja, saj v vročini nihče nima potrpljenja s peko. Za presenečenje je poskrbel župnik David, ki je pripeljal s sabo klaviature in nam je igral in pel. Celo zaplesali smo in se vrteli ter prepevali.

Večina se je naklepetala, dobro jedla in preživela lep dan med svojimi znanci, Slovenci iz našega Združenja.

Irena

BILI SMO POVABLJENI

Pavla Suermondt, ki je v zadnjih letih pomagala oživiti naš kulturni odbor, nam je na občnem zboru povedala, da se umika iz aktivnega sodelovanja. Večino svoje energije je prenesla na likovno ustvarjanje, ki je njena dolgoletna ljubezen. Povabila nas je na razstavo svojih slik, ki jo je pripravila skupaj z drugimi umetniki naselja Confingon, kjer tudi živi.

Lučka Koščak nas je povabila na dve razstavi. V juniju je razstavljala v Villi Dutoit. Na otvoritvi je igral njen sin Li. Do začetka septembra je odprta tudi razstava v starem delu Ženeve, v galeriji Cour St. Pierre. V tej galeriji je ob Lučkini razstavi gospod ambasador Gosnar pripravil sprejem ob dnevu državnosti za diplomate in sodelavce OZN.

V Veveyu si do septembra lahko ogledate retrospektivno razstavo Zorana Mušiča.

Ob dnevu državnosti smo bili povabljeni na sprejem, ki ga je v Bernu pripravil gospod ambasador Miha Vrhunec. Ob izbrani jedači in domači potici smo imeli priložnost poklepetati z našimi diplomati in predstavniki drugih združenj Slovencev v Švici.

ŽUPNIKOVO PISMO

Večina vas je prejela pošto Slovenske katoliške misije, oz. njenega novega duhovnika mag. Davida Taljata, ki je lansko leto zamenjal patra Roberta. Gospod župnik prosi vse, ki želijo prejemati njegovo pošto ali biti obveščeni o slovenskih mašah v Ženevi, da mu sporočijo svoj naslov.

Taljat.david@bluewin.ch

01 301 31 32

KONČALI SMO ŠOLSKO LETO

Srečno in brez popravnih izpitov smo zvozili še eno šolsko leto v romanski Švici. Usoda naše šole je negotova, saj je šolarjev malo. Če nam bo sreča mila, bomo nadaljevali jeseni. Letošnje šolsko leto sta bila oddelka v Ženevi, ki ga je vodila Tatjana Vučajnk in v Lozani, kjer je poučevala Irena Sterckx. Šolarji so nastopili na kulturnem večeru v Ženevi. Slikovno gradivo je bilo objavljeno tudi v aprilski številki Cicibana, nastopili smo na zaključni proslavi v Unteribergu, sodelovali pri knjižnem kvizu in bralni znački ter z literarnimi prispevki v Ženevskih novicah.

V Ženevi so s poukom zaključili Boris, Luka, Emilie, Aneta in Val, v Lozani pa Iris, Lina, Tim, Mark in Yann ter Damian, ki sta se odselila v Izolo.

SREČANJE ŠOLARJEV V UNTERIBERGU

Že 30 leto zapored smo se sredi junija zbrali v idiličnem okolju osrednje Švice, v Unteribergu, kjer SPD Triglav, pod neumornim vodstvom predsednika Antona Lencla, skupaj s skupnostjo učiteljev, pripravi srečanje slovenskih šolarjev.

Letos se nas je zbralo zelo veliko. Že uro pred prireditvijo je bila dvorana polna in po štiriurnem programu smo še kar klepetali. Učiteljice smo letošnji program zastavile drugače. Želele smo, da v večini točk nastopijo otroci iz vseh

oddelkov skupaj in da se predstavimo kot enotna šola in ne kot tekmovanje med posameznimi oddelki. Pomagale smo si z zelo dobro pripravljeno improvizacijo, saj nismo imeli časa niti za eno vajo.

Bilo je hecno, zanimivo, nepredvidljivo, tehnično pomanjkljivo, a ravno to je začinilo našo predstavitev. Otroci bi še kar nastopali.

Obiskali sta nas predstavnici z Ministrstva za šolstvo, novinarji, predstavniki z Ambasade in gospod župnik. V imenu Bralne značke je priznanja podelil cenjeni pisatelj Slavko Pregl, program pa je dopolnil pevski zbor iz Domžal. Naše barve so zastopali Aneta, ki je igrala na violino, Iris in Lina, ki sta nastopili v dramatizaciji Župančičevih Mehurčkov in Mark in Tim v lutkovni improvizaciji o Vrabčku.

BRAVO ŠOLARJI, BILI STE SUPER!

Irena

POLETNO BRANJE

Pri založbi Beletrina je maja izšel najnovejši roman Lojzeta Kovačiča, Otroške stvari. V njem avtor opisuje svoje otroštvo, usodo tega otroštva, življenje svoje družine, ki se je pred drugo svetovno vojno morala na vrat na nos iz švicarskega Basla preseliti v očetovo domovino. Otroštvo je raj na zemlji, ki se v nekem trenutku, pri Kovačiču v enajstem letu, nepreklicno in bridko konča. Pisatelj je pripravil drugi del z naslovom Odrasle reči.

Malce več zbranosti in duhovnosti pa zahteva letošnji nagrajenec Prešernovega sklada. Pesnik in filozof, tudi uspešen obalni galerist, Andrej Medved je prejel letošnjo nagrado za zbirko Hiperion, ki jo poznavalci štejejo za sintezo vsega njegovega dosedanjega pesnjenja.

POPRAVEK

V prejšnji številki smo pomotoma objavili, da pripravlja tržaški pisatelj Boris Pahor knjigo o Aleksandrinkah. Knjiga, ki je že izšla, je delo Marjana Tomšiča. Preberite si recenzijo izpod peresa Pavle Suermond in zapis o pisatelju, ki ga je pripravila Emilie Reginato. Bralcem se opravičujemo.

MOJ BESEDNI BOTER MARJAN TOMŠIČ

Spoznala sem Marjana Tomšiča že pred par leti v slovenski šoli. Takrat sem ga vprašala, če bi bil moj boter za slovenščino. Ker živi na Primorskem, v istem

mestu kot moji stari starši, sem ga lahko obiskala poleti, ko sem bila na počitnicah.

Marjan Tomšič se je rodil 7. avgusta 1939 v Račah pri Mariboru. Osnovno šolo je obiskoval v Račah in Slivnici, gimnazijo v Mariboru. Nato je opravil študij slavistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kot učitelj je poučeval v Grahovem pri Cerknici, nato v Istri in sicer na OŠ Marezige in nekaj let je bil tudi novinar na Radiu Koper, pisal je za Primorske novice in Delo. Od leta 1986 je samostojni kulturni delavec.

Doslej je objavil devet romanov, osem zbirk novel in črtic in osem del za mladino; pravljice in zgodbe iz otroštva. Predvajanih je bilo devetnajst radijskih iger, humoresk in satir. Napisal je dvanajst dramskih tekstov. Po njegovih scenarijih je režiser Koni Steinbacher posnel osemnajst kratkih risank za Viba film.

Smeri in tematika v njegovih delih so: znanstvena in psiho fantastika, satira, humoreska, komedija, groteska, erotične in ljubezenske zgodbe, mistika (pravljичni realizem), pravljice, modrostne oziroma filozofske zgodbe, socialnopolitična proza, svet otroške domišljije in drugo.

Prebrala sem še nekaj njegovih knjig, nekatere celo večkrat. To so: Šavrinke, Kazuni, Norček, Kafra, Vruja in Oštrigeča. Kmalu bo izšla nova knjiga o Aleksandrinkah, na kateri dela že 16 let. Šavrinke so roman, ki govori o istrskih puncih, ki so hodile čez celo Istro jajca pobirat in so jih prodajale v Trstu, iz Trsta pa so nosile olje za svetilke, milo in dobrote za dom. To so potem prodajale po Istri in tako težko in skromno živele. Skozi knjigo spoznamo Katino in njene prijatelje. V knjigi so žalostne, precej živahne in humoristične štorije, ki so mu jih pripovedovale stare Šavrinke iz svojega življenja. Dialogi so v starem primorskem narečju.

V Kazunih so mnogo bolj kratke zgodbe, ki se dogajajo drugje v Sloveniji. V Kafri pa cela zgodba kroži okoli ene bolj revne družine, ki je na koncu obogatela. Dogajanje pa se odvija med drugo svetovno vojno. V Vruji je več pravljic kot v Kazunih. Norček in Oštrigeča pa so fantastične pravljice za bolj male, ker so predstavljene v izmišljeni svet. Aleksandrinke pa bodo govorile o dojljah, ki so hodile tja daleč v Egipt, predvsem v Aleksandrijo.

Naslovi romanov:

Ti pa kar greš (avtobiografski roman), Borec 1987

Kafra (avtobiografski roman), KG 1988

Šavrinke (Istra), KG 1986; 2. popravljena izdaja 1991
Oštrigeca (Istra), Mladika 1991
Zrno od frmntona (Istra), CZ 1993
Ognjeni žar (ljubezenski roman), Mihelač 1994
Norček (pravljичni roman), KG 1996
Vrnitev (družbeno kritični roman), Obzorja, 1998
Škatlarji (satirični roman), Prešernova družba, 1999

Emilie Reginato

GRENKO MORJE NOV ROMAN MARJANA TOMŠIČA

Le kaj je pognalo pisatelja Marjana Tomšiča iz Istre, preko Krasa, na Goriško pa vse tja do morja, v Aleksandrijo in Kairo?

Najboljši odgovor nam da pisatelj sam s to izjavo o svojem ustvarjalnem poslanstvu: "Mislim, da je osnovna naloga pisatelja, da govori o življenju, o tem krvavem, krutem življenju, in da je resnici zvest, pri tem pa kaže pot k človeku...pot iz labirinta..!"

V romanu "Grenko morje" je šel Tomšič po sledih mladih žena in mater, ki so v prejšnjem stoletju odhajale v Egipt, k bogatim tujim družinam kot dojilje ali služkinje. Pred 2. sv. vojno jih je bilo v Egiptu okrog 7000, največ iz goriškega območja.

Te trdne, mlade žene so se tako rekoč vrgle v tuj, negotov svet, da s svojim zaslužkom rešijo domačijo dražbe in propada. Tako kot Šavrinke so tudi Šandrinke, kot so imenovali Aleksandrinke v goriškem narečju, po ekonomski plati držale tri vogale hiše. A v tem primeru je bil zaslužen denar grenak,.....grenak kot morje, ki jih je splavilo daleč v tuji svet, iz dežele v mesto,...iz lastne družine v tujo!

Predstavljam si krvaveče srce matere dojilje, ki doma pusti moža in trimesečnega dojenčka v varstvu tašče, da s svojim mlekom in oskrbo osreči tujega otroka...! Logično, z odhodom teh žena se zamaja družinsko življenje: možje jih sumijo, otroci zasovražijo matere, ki jih zapustijo in se jim počasi odtujujejo, a denar, ki redno prihaja iz Egipta, rešuje domačijo in zato se vse potrpi!

Ko se po tolikih letih spet vrnejo domov, se čutijo odtujene, domači jih nezaupno opazujejo, ljudje jih imajo za "gosposke". Naučile so se tujih jezikov, drugih navad, drugačnega dela, razgledane so! In s tem novim pogledom na

svet se je treba spet spopasti z novo, odtujeno realnostjo, z delom na trdi zemlji.

V romanu se pisatelj globoko poglubi v bridke usode teh žena in zbudi v nas ganljivo sočutje, veliko spoštovanje in občudovanje. Le kje so te mlade žene črpale moč in korajžo? Predstavi nam jih kot junakinje, univerzalne matere, ki s svojim pogumom in ljubeznijo držijo družino in svet pokonci.

Dojilja-Merica, ki nam je med drugimi najbolj pri srcu, je v romanu nosilec duhovnih vrlin in pozitivne vere v človeka. Skratka, pisateljev KREDO!

Za zaključek pa še ta odlomek, ki tako prepričljivo ilustrira Tomšičev nedeklarativen, poetičen način:

"Preko nepokošenega travnika je šel topel dih poletja. Trave so se upognile in zavalovile. Veter je potem spremenil smer in mehko legal na žitno klasje; pobožal ga je in ko je prišel do roba njive, je tam srečal otoček makovih cvetov. Zavrtel se je okoli rdečih krilic in Merica je globoko vdihnila zrak, poln vonjav."

Pavla Suermondt Bernetova

SPOMINJAMO SE PATER ŠTEFAN PINTARIČ

Z zanimanjem sem ugotovila, da je članarino redno plačeval pater Štefan Pintarič. Ker se ga z naših srečanj ne spominjam, sem za nekaj spominov prosila tiste, ki so ga poznali.

Pater Pintarič je umrl pred letom dni. To sem zvedela od njegove velike prijateljice, harfistke, Valentine, ki je tudi igrala na pogrebni maši, pokopali pa so ga v Sloveniji. Pater je bil včasih kaplan v vasi blizu Grosuplja in se je spominjal mojega očeta. Jaz sem ga spoznala šele po očetovi smrti. Žal mi je, da se nista srečala prej, moj oče je umrl leto dni pred patrom.

Bil je simpatičen in zelo izobražen gospod. Pripovedoval mi je, da je med 2. sv. vojno imel težko nalogo. Bil je spovednik na smrt obsojenim partizanom. Za mladega kaplana je bila to zelo težka preizkušnja. Večkrat je imel nalogo, da odnese zadnji spomin, na primer sliko, denarnico ali kakšen predmet k družini, ki je na tako krut način izgubila enega od svojih. Nekatere družine so mu v svoji silni bolečini strašno ogorčene dejale: "Te bomo že našli, domobranski kaplan."

Po vojni je pobegnil v Italijo in mnogo let deloval kot duhovnik pod tujim

imenom. Po 17 letih je kot salezijanec prišel v Don Boskov dom v Sion. Po nekaj letih ga je nekdo prijavil jugoslovanskim oblastem, ki mu niso delale prehudih težav, saj osebno ni storil nobenega zločina. Tako je po dolgih letih spet dobil svoje pravo ime in se tudi vrnil na obisk v domovino.

Z Valentino in mojim sinom Valom, ki je malo ministriral, smo bili nekajkrat pri njemu in nam je daroval mašo. Na koncu nas je vedno pogostil. Živel je skromno, kot duhovnik v penziji ni imel mnogo obveznosti, veselil se je obiskov in rad je kaj povedal.

Lučka Koščak

Z Vereno sva patra Štefana Pintariča poznala od najinega prihoda v Švico leta 1959, takrat še pod drugim imenom. Kot salezijanec je delal z mladino na Institutu St. Josef v Sionu. Bil je tudi ekonom posestva, ki je obsegalo vinograde, polja in hlev. Za najini hčerki je bil izlet v Sion v veliko veselje, posebno, če so takrat zorele češnje.

Zadnjikrat sva ga obiskala lansko leto, tik preden se je odpravil v Slovenijo, da si tam poišče prostor v domu za ostarele. Omahnil je pri kopanju v Radencih, star 90 let.

Bogdan Zega

POROKA, TOKRAT SAMO NA GLEDALIŠKIH DESKAH

Redko se zgodi, da smo povabljeni na premiero gledališkega dela, v katerem nastopa naš rojak. Tokrat nas je povabila Alenka Maver, saj je njen sin Boris Maver, profesionalni gledališki igralec, nastopil v glavni vlogi Gombrowiczzeve Poroke. Izjemno zahteven gledališki tekst, ki ga je avtor napisal leta 1944 med svojim eksilom v Argentini in se dotika vseh ravni človeškega bivanja, je zahteval močan igralski naboje, ki ga je Boris s subtilno igro vodil več kot dve uri, kolikor traja predstava, ki sicer nima odmora.

Gledališka skupina si je izbrala ambientalni prostor pod arkadami mosta Bessières v Lozani, kar je igri dalo še poseben čar. Celotna skupina je navdušila izbrano občinstvo, med njimi kar pet Slovenk iz našega Združenja. Tudi me smo si odščipnile košček slave, saj je goste zanimalo, kakšen jezik govorimo, pa tudi s potico, ki jo je spekla gospa Kristina, smo bile hitro zanimive.

Preživeli smo lep večer, se kulturno napojili in počaščeni bomo, če nas bo Boris lahko kmalu povabil na svojo premiero.

KDO JE KDO - KDO JE KDO - KDO JE KDO - KDO JE KDO

Tokrat sem se odločila predstaviti nekaj naših najnovejših članov, ki smo jih imeli priložnost spoznati in sem pa tja tudi videti na kakšni naši prireditvi. Pod drobnogled sem vzela Tadeja, Aleksandro, Gogo in Borisa ter vsem zastavila enaka vprašanja. Naš namen ni bil odkrivati Amerike, le na zabaven način sem želela pokukati v njihov vsakdan. Pa pogledjmo.

OSEBNA IZKAZNICA

IME IN PRIIMEK Tadej Vengust, Aleksandra Fenner (za prijatelje Sandra), Goga Botalla in Boris Maver.

LETNIK:

Tadej: Kot vsi mi, iz prejšnjega stoletja oziroma tisočletja. Groza! Sicer pa ponosen na svoj letnik kot najboljši.

Sandra: 1973.

Goga: 1964, ampak vse je relativno.

Boris: 1. maj.

ŠTEVILKA NA TEHTNICI:

Tadej: Če bi bila manjša, bi v klanec laže kolesaril, če bi bila pa večja, bi bil pa bolj vztrajen.

Sandra: Dvomestna.

Goga: Enaka teži 512 belih mišk in 1/12 težine normalno rejene slona.

Boris: Odvisno.

VIŠINA NA BANČNEM RAČUNU:

Tadej: Dokler je pretok uravnotežen, me višina na računu ne skrbi, sicer pa je važno samo to, da ne presahne.

Sandra: Hahaha, trenutno podobna tisti na tehtnici!

Goga: Dobro vprašanje, ravno sem v minusu, vnaprej hvala za dobrodelen prispevek.

Boris: Nič ali minus.

S KATEREGA KONCA SE NAM OGLAŠAŠ:

Tadej: Verjetno z najbolj zahodnega, gledano s strani vseh članov društva. To pa je iz ene vasice pod Juro, Chevy, jaz pa ji pravim Kozje.

Sandra: Iz Montreuxa.

Goga: Iz Štajerske, dežele veseljakov. Sicer pa okolica Neuchâtel.

Boris: Iz Ženeve.

KRUHODAJALEC:

Tadej: Tenutno in upam da tudi v bodoče IUT.

Sandra: Trenutno ne jem kruha.

Goga: Študentski dom v Neuchâtelu in to iz čiste nostalgije.

Boris: Kjer se dobi, a rajši v teatru.

ŠOLSKE DIPLOME NA STENI:

Tadej: Razen v glasbeni šoli v nobeni drugi nisem obupal, tako do diplome vse tja do univerze. Če pa bi bile na njih ocene, pa ne bi bile ravno za na steno.

Sandra: Srednja šola za gostinstvo in turizem.

Goga: Management in turizem.

Boris: Preveč.

DIPLOME, KI SO OSTALE V GLAVI IN SRCU ZA NASLEDNJE ŽIVLJENJE:

Tadej: Pravzaprav teh ni veliko, za sedaj vse, kar imam v srcu ali glavi, poizkušam tudi realizirati in doseči. Sem se pa davno tega odpovedal aktivnemu športu, čeprav je bila to moja največja strast. Ob poznavanju svojih dejanskih sposobnosti in verjetnosti uspeha v športu, je bila odločitev nujna, čeprav najtežja.

Sandra: Diplome življenjske šole.

Goga: Rada bi več delala z otroki, predvsem s takimi, malo drugačnimi.

Boris: Nobene.

ZAKONSKI STAN:

Tadej: Trenutno fizično ločen od družine, ki še vedno živi v Sloveniji.

Sandra: Poročena.

Goga: Še vedno (naivno!!) čakam na princa na belem konju.

Boris: Single.

NAJLJUBŠI NAPIK ZA NA VILICO:

Tadej: Precej konzervativen, s čim manj eksotike, bolj kmečki bi rekel.

Sandra: Hmm, jih je kar nekaj. Postrvi po tržaško z dobrim pečenim krompirjem in mešano solato.

Goga: Zelenjava.

Boris: Večerja v gastronomski francoski restavraciji.

ZAKAJ HODIŠ NA VSE PRIREDITVE IN SESTANKE ZDRUŽENJA:

Tadej: Odgovor je preprost- zaradi druženja in prijetne družbe.

Sandra: A je tole ena zanka? Me še ni bilo na nobenem sestanku. Ni dolgo odkar sem izvedela za Združenje. Torej sledi udeležba. Bližnja prihodnost.

Goga: Ker imam rada ljudi, tiste, ki so se rodili v moji deželi pa še posebno!!

Boris: Ker ne vem kam s časom, ki ga imam.

UNION ALI LAŠKO:

Tadej: Če bom počakal z odgovorom, se verjetno ne bo potrebno odločati. Po reku »Laško vsak dan eno flaško« bi rekel slednje.

Sandra: Ne pijem piva.

Goga: Če že, potem laško, ampak iz čistega patriotizma.

Boris: Chateau margaux ali pommard 1er cru.

PISMO IZ NEMČIJE

Med vojaškim napadom na Irak smo prejeli nekaj pošte iz Nemčije. Poslal jo je gospod Marko Dvořák. Rodil se je pred šestdesetimi leti v Ljubljani. Diplomiral je iz slavistike, doktoriral je na univerzi v Pragi, od leta 1976 pa je v Nemčiji. Po profesuri v Frankfurtu je od leta 1983 nastavljen za župnijskega pomočnika v Slovenski katoliški misiji Ravensburger Ulm. Objavljam odlomke iz njegovih razmišljanj.

**Ustavimo vojno,
izprézimo se,
pojdímo na pláno
in združimo vse
močí in ideje
v odporu do zla
v ljubezen brez meje
za srečo sveta!**

Zlo je zlo, tudi če ga je storil moj brat, ki ga ljubim. Zlo je zlo, tudi če ga dela oblastnik, ki se ga zavoljo njegove take ali drugačne nasilnosti (tudi mamljivo zavajanje je nasilje) bojim. Zlo je zlo, tudi če mi ga narekuje moj lastni trenutni interes, izdajalsko pripravljen na vse mogoče brezhrbtenične kompromise.

In človek vesti, človek, ki še ni prenehal biti človek in še ni postal robot brez duše, srca in vesti, se bo po svojih najboljših močeh zlu postavil po robu.

Uprl se bo svojim trenutnim interesom, ki se konec koncev vedno izkažejo kot zgrešeni, uprl se bo oblastnikom, ki so ob prihodu na oblast izgubili svoj človeški obraz (če so ga sploh kdaj imeli), uprl se bo svojemu zločinskemu bratu, pa če ga še tako bratovsko ljubi.

In bo nato kajpada nosil posledice te svoje odločitve. Odločitve za tisto, kar je prav. Odločitve za to, da je (p)ostal človek z obrazom, srcem, dušo in vestjo.

Velikokrat sem že izrekel -- in tudi napisal -- tole dvostavčje:

Zakaj ima človek hrbtenico?

Zato, da mu glava v drek ne pade.

(P)ostanimo ljudje s hrbtenico! Ne kotrljajmo svojih glav po dreku greha in zločina! Bodimo vendar ljudje, kot kar smo bili ustvarjeni in smo se rodili na ta svet! In Bog naj nam pri tem pomaga!

Želim vam obilo modrosti (ki naj ne bo preračunljivost), zvestobe (ki naj ne bo suženjska vdanost oblastnemu nasilju) in sreče (ki naj ne bo sebičnost).
Prisrčno vas pozdravljam

Dr. Marko Dvořák

LJUBLJANA-30 LET STAREJŠA

Doslej je veljalo, da je bila Ljubljana prvič omenjena v srednjeveških dokumentih leta 1144 (o tem smo že pisali v 11. številki naših Novic - decembra 94). Na podlagi tega datuma je mesto tudi proslavilo 850-letnico te prve omembe. V isti listini je zapisana podaritev nekega posestva in omenjen Ulrich iz Ljubljane, *Odalricus de Laibach*, pripadnik koroške vojvodske hiše Spanheimov, brat vojvode Henrika V. (1144-1161). Dve leti pozneje je bila napisana v Ogleju listina, v kateri nam je prvič sporočena romanska oziroma slovenska oblika imena Ljubljana: *Luwigana*.

V neki še starejši listini iz leta 1112 - 1125, ki je shranjena v kapiteljskem arhivu v Vidmu pa je zapisano, da je umrl odvetnik Rudolf, ki je podaril kanonikom 20 kmetij ob gradu Ljubljana (*VII. Kal. Decembris, Rodulfos advocatus obiit, qui XX mansos iuxta Castrum Leibach canonicis dedit*).

Imena odvetnikov oglejske cerkve pa so od leta 1025 naprej dobro znana, kar dopušča datiranje listine. Odvetnik Rudolf je najverjetneje pripadal visoki plemiški družini svobodnih gospodov iz Machlanda v Zgornji Avstriji in je tako kot njegovi številni plemiški vrstniki iskal možnost za svojo uveljavitev južno od Alp. Imenoval se je drugače po Tarcentu (severovzhodno od Vidma) in je leta 1126 nekje ob Soči podaril prošnji Sv. Petra v Berchtesgadnu bogato posest, ki jo je imel v Furlaniji in Karniji.

Najstarejša omemba Ljubljane je torej za okroglih trideset let ali eno generacijo starejša. Istočasno je tudi prvič omenjen Ljubljanski grad, stoletje popreje kot v doslej znanih navedbah. Prihodnji jubilej mesta – 900-letnica – bo torej že okoli leta 2014 in bo lahko visoki številki primerno zelo slovesen.

Bogdan Zega

Povzeto po članku prof. Dr. Petra Štiha v Glasilu Mestne Občine Ljubljana, september/oktober 2002.

DOBRI STARI ČASI

Tole prijazno pisemce sem prepisala z interneta. Če si rojen v 50, 60 ali 70 se boš v njem mogoče prepoznal,...

Po današnjih pravilih in birokraciji tisti, ki smo bili otroci v 50ih, 60ih in 70ih, sploh ne bi smeli preživeti. Naše igrače so bile prebarvane z barvo na osnovi svinca, takoj ko smo jih dobili v roke, pa so bile polizane in "prežvečene".

V naših časih stekleničke z zdravili niso imele varnostnih pokrovčkov, ni bilo zaščite električnih vtičnic, oblog vogalov vrat, vogalov mizic in zaščite proti odpiranju omaric. Ko smo vozili kolo, nismo uporabljali čelad, kar se tiče varnosti, smo imeli samo kakšno odbojno steklo na kolesu.

Ko smo se kot otroci vozili v avtomobilih, nismo imeli varnostnih pasov, zračnih blazin, stranske zaščite. Vožnja na prvem sedežu je bil ponos. Vodo smo pili iz vsake pipe in ne ustekleničene. Okus je bil enak.

Jedli smo sendviče z maslom, pudinge, sladke nedietne čokolade, lizike, bonbone in vse z veliko sladkorja, ampak nismo trpeli zaradi odvečne teže. Igrali smo se pač na dvorišču. S štirimi prijatelji smo si delili pijačo iz ene in iste steklenice, pa nihče ni zbolel ali umrl zaradi tega.

Cele dneve smo popravljali kolesa ali na pol uničene motorje, se nato spustili z njimi po klancu navzdol, ter šele na ovinku ugotovili, da zavore ne delujejo. Po neprijetnih padcih smo se naučili, kako rešimo tudi take probleme. Cel dan smo se lahko igrali. Navsezgodaj smo odšli od doma in se vrnili, tik preden se je stemnilo. Nihče ni vedel, kje smo, pa tudi nikogar ni to skrbelo.

Nismo imeli play station-ov, videoigric, 50 televizijskih kanalov, ne video filmov, ne soround zvoka, ne osebnih računalnikov, ne prenosnih telefonov in SMS-ov, ne internetnih klepetalnic. Imeli smo prijatelje in z njimi smo hodili naokoli. Igrali smo se ristanc, skrivalnice, zemljo krast, streljali smo s fračami. In včasih je ta reč prav pošteno zaskelala.

Padali smo z dreves, se porezali na razbiti steklenini, lomili zobe in kosti, pa ni bilo nobene tožbe na sodišču zaradi tega. Bile so nesreče, in iz teh napak smo se učili, da se te ne bi nikoli ponovile. Topli smo se in mlatili en drugega, dokler

nismo bili črni od podpludb in žalostni – pa smo se naučili nekako živeti tudi s tem. Šli smo domov k svojim prijateljem in to peš.

Neprestano smo izzivali pravila in prodajali svojo kožo. To so bila naša dejanja. Posledice so bile pričakovane. Misel, da bi nas iz teh položajev reševali starši, je bila nezaslišana. Oni so bili na strani zakona. Si to lahko predstavljate?

Ta generacija je ustvarila nekaj najbolj drznih izumiteljev in reševalcev problemov vseh časov. Zadnjih 50 let je bilo zaznamovanih z eksplozijo inovacij in novih idej. Imeli smo svobodo, padce, uspehe in odgovornost in naučili smo se vse to obvladovati.

In ti si eden izmed njih. Čestitam!!!

Prosim pošlji to ostalim, ki so imeli to srečo, da so odrasli kot resnični mulci.

GLASBA IN PETJE NE POZNATA MEJA Oberdiessbach, 16. junija 2003

Pod tem geslom so se pred sedemnajstimi leti, spomladi **leta 1986**, začele **kulturne izmenjave šolskih zborov iz Slovenije** (šola Kamnica pri Mariboru) **in Švice** (šole iz Berna, Basla in Oberdiessbacha). Pobudniki teh izmenjav so bili ravnatelj Jože Dolinšek in zborovodja Franci Kovač iz šole Kamnice in v Švici živeči podjetnik slovenskega porekla iz Kamnice arhitekt Milan Greiner z ženo Heidi iz Oberdiessbacha. Pri izvedbi so sodelovali zborovodje švicarskih šol H.R. Portner in Thomas Meyer iz Berna, Christoph Joss in Erich Enkerli iz Oberdiessbacha.

Takšne izmenjave mladinskih zborov različnih narodov so zelo pomembne za širjenje obzorja mladega človeka in veliko obogatitve za vse otroke. Ker mladi živijo ves teden pri družinah v tujem svetu, jim to doživetje krepí zavest, samostojnost in pogum. Spoznavajo drugačno življenje, navade, jezik in novo kulturno sredino. To pripomore k razumevanju med narodi in pripravi mlade ljudi na multikulturni način življenja v družbi in svetu. Obenem ta oblika zaposlitve mladih pomaga zmanjševati nezadovoljstvo in nasilje v šolah, ki sta danes v Evropi nov pojav današnjega časa.

Mladina je ponos in bodočnost vsakega naroda. Zato je treba mlade pravočasno pripraviti in jim pokazati pravo pot v življenje. K temu lahko največ pripomorejo starši, šole, oziroma vsi odrasli, ki so jim pripravljeni nuditi pogled v tuji svet in to preden začnejo doživljati življenje takšno kot je in se istočasno sami odpirati velikemu svetu.

Letošnja izmenjava je bila že sedma po vrsti.

V začetku aprila je en teden gostovalo v Kamnici 100 Švicarjev iz šole Oberdiessbach. Njihov letošnji glasbeni moto je bil "Fell the Rythm - Občutek ritma". Na treh koncertih, ki so jih imeli v Sloveniji, so poslušalci lahko res čutili ritem glasbe in petja, saj je spremljala pevce instrumentalna skupina, ki je s pomočjo tehnike pokazala, kaj mladi danes obožujejo.

Prvi koncert so imeli v šoli "Ludvika Pliberška" v Mariboru, kjer so nas sprejeli z velikim aplavzom ter postregli z jedačo in pijačo. Javni koncert v šoli Kamnice je obiskalo prek 300 obiskovalcev, ki so napolnili športno dvorano in z navdušenjem in ploskanjem spremljali polni dve uri zanimivega programa. Tretji koncert je bil v šoli "Primoža Trubarja" v Velikih Laščah, kjer nas je obiskal tudi naš odpravnik poslov veleposlaništva RS iz Berna gospod Anton Novak s svojo družino (bil je v Sloveniji na dopustu) in župan Velikih Lašč, Anton Zakrajšek.

Ravnatelj šole Kamnice Danilo Zagernik je s skupino učiteljev švicarskim otrokom in njihovim spremljevalcem pripravil nepozabne dneve v Sloveniji. Švicarji so bili kot vedno zelo navdušeni nad gostoljubnostjo Slovencev.

Vsem mladim pevcem in glasbenikom iz Švice je Slovenija ostala nepozabna in si želijo ponovne kulturne izmenjave. Naj omenim, da je imel šolski zbor Oberdiessbach leta 1994 samo 18 pevcev in 10 glasbenikov (takrat so v tem zboru peli tudi moji trije otroci). Danes ima zbor že prek sto pevcev, trideset glasbenikov in štirideset plesalcev salse. Največja vzpodbuda mladim je bila ravno pobuda, da se jim nekaj nudi. Izvedli smo jim večkratno pestro potovanje in koncertovanje po Sloveniji.

Šolski zbor Kamnice je vrnil obisk v Oberdiessbachu v začetku maja 2003 pod vodstvom zastopnice šole Gabi Ceh. Imeli so tri koncerte v Brienzu, Bernu in javni koncert v cerkvi v Oberdiessbachu. Poleg množičnega obiska (cerkev je bila polna), smo bili veseli obiska našega veleposlanika RS iz Berna, gospoda Miha Vrhunca s soprogo. Pozdravil je vse vaščane in se zahvalil za gostoljubnost vsem švicarskim gostiteljskim družinam, vodstvu šole, nastopajočim iz Slovenije in organizatorju Milanu in Heidi Greiner. Izrazil je željo, da takšno sodelovanje med šolami ostane še naprej.

Pevski zbor OŠ Kamnice nas je očaral s čudovitim preciznim petjem pod vodstvom zborovodja Francija Kovača.

Slovenskim gostom smo pripravili prijetno bivanje in izlete po Švici. Tokrat smo si lahko ogledali tudi dvorec v Oberdiessbachu, ki je v lasti družine von

Wattenwyl od leta 1630. Lastnik gradu nas je prijazno pozdravil, čestital za delo in nas po ogledu gradu povabil na aperitiv.

Kot organizatorja sva z ženo Heidi vesela, da je takšen način izmenjav šolskih zborov bil vedno uspešen in da so si ga mladi obeh držav vedno znova zaželeli. Vredno je tudi omeniti, da takšni projekti zahtevajo veliko iznajdljivosti pri iskanju virov financiranja.

Pri vseh sedmih izmenjavah je navadno sodelovalo okrog 150 do 170 oseb, kar pomeni, da smo že čez 1000 mladim ljudem omogočili pogled čez mejo in srečanje s tujo kulturo in jezikom.

Vsaka izmenjava zahteva veliko prostovoljnega dela in brezplačnega dopusta. Da je to delo tudi cenjeno sem videl letos, ko so me povabili na krajevni praznik Kamnice in me s podelitvijo priznanja imenovali za častnega krajana krajevne skupnosti Kamnica, ki sem ga z veseljem in ponosom sprejel.

Ampak denar ni vse; najlepše plačilo je pogled na hvaležne obraze, bliskajoče oči zadovoljnih in srečnih mladih pevcev ter glasbenikov obeh šol.

Milan Greiner
(član kulturnega odbora OOSM
Bern-Solothurn-Basel)

Danica Kranjc Posey
Miša Dohrania

Franck Golob z ženo

Tadej Vengust

Ambasador Miha Vrhunec

David Taliat

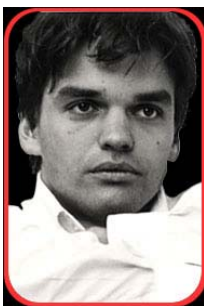
družina Drakul

Alfred Suermondt

Franjo Grošeli s sinom

Boris Maver

Val

in Lučka

A la queue leu leu

Sandra Fenner

Ženevske novice izdaja / Editeur:

Združenje ženevskih Slovencev / Association des Slovènes de Genève

Predsednik Franjo Grošelj, Av.de Frontenex 8, CH-1207 Genève

Tel. ++41 22 849 83 83 fax ++41 22 849 83 84

e-mail: asg@wwbiz.ch

Urednica: Irena Sterckx Militarev

Av. de Florissant 37, 1008 Prilly

Tel. ++41 21 625 31 69

e-mail: irena.sterckx@bluewin.ch

TEKOČI RAČUN:

UBS Genève, 433156,29-240 (Association des Slovènes de Genève)